

Jätehuoltolautakunnan osavuosikatsaus ja talousarvion toteutuminen ajalla 1.1.–31.7.2021

Jätehuoltolautakunta hyväksyi 9.9.2020 (§ 27) jätehuoltoviranomaisen vuoden 2021 talousarvion. Talousarviossa vuoden 2021 toiminnan painopisteiksi asetettiin uuden jätelainsäädännön toimeenpano, jätelain ja jätehuoltomääräysten noudattamisen seuranta sekä jätestrategian toimeenpano.

Vuoden 2021 toiminnan painopisteiden toteutuminen

1) Uuden jätelainsäädännön toimeenpano

Painopiste on toteutunut suunnitellusti, vaikka jätelain uudistuksen valmistelu ja hyväksyminen viivästyi merkittävästi eduskunnassa. Laaja jätelain uudistus astui voimaan yli vuoden alkuperäisestä aikataulustaan myöhässä eli 19.7.2021. Tämän vuoksi myös uusien kunnallisten jätehuoltomääräysten hyväksyminen lautakunnassa viivästyi. Uudet jätehuoltomääräykset hyväksyttiin toimialueelle 19.5.2021 (§ 27) ja ne astuivat voimaan 1.7.2021. Tästä huolimatta muutosten toimeenpanoa on päästy edistämään miltei suunnitellussa aikataulussa.

Jäteyhtiön kanssa on laadittu suunnitelma muutosten hallitukseksi toimeenpanemiseksi, jonka lisäksi käytännön toteutusta käydään säännöllisesti läpi jäteyhtiön kanssa pidettävissä projektipalaverissa. Lisäksi muutosta koskevaa viestintää on toteutettu suunnitellusti. Mm. Kiinteistöliitto Pirkanmaa ry:n kanssa on toteutettu keväällä webinaari muutoksista. Kevään aikana on lisäksi julkaistu useita lehtiartikkeleita ja -tiedotteita muutoksesta. Jätehuoltomääräysten hyväksymisen jälkeen käytännön toteutusta koskevan viestinnän painopiste on siirtynyt jäteyhtiön hoidettavaksi. Edellä mainittujen lisäksi muutoksista tiedotetaan toimialueen kuntien edustajia vuoden 2021 aikana pidettävissä jätehuollon ajankohtaispalaverissa. Loppuvuoden 2021 aikana kuntien edustajille, mm. rakennusvalvonnalle ja kaavoitukselle toteutetaan kohdennettua viestintää muutoksesta.

Jätelain ja jätehuoltomääräysten hyväksymisen jälkeen jätehuoltoviranomaisessa on käynnistetty viranhaltijapäätösten poikkeamislinjausten päivitystyö vastaamaan muuttunutta lainsäädäntöä. Uudet päätöslinejaukset tulevat lautakunnalle hyväksyttäväksi vielä vuoden 2021 aikana.

Tietojärjestelmien kehitystyötä ei sen sijaan ole päästy käynnistämään suunnitellusti. Erityisesti kompostointi-ilmoitusten käsittely ja biojätteen käsittelyä koskevan rekisterin perustaminen vaativat kehitystyötä sekä jätehuoltoviranomaisen asianhallinta- ja päätöksentekojärjestelmässä että jätteenkuljetusrekisterissä. Koska jätelain valmistelu viivästyi merkittävästi, ei kehitystyötä ole pysytetty käynnistämään vielä vuoden 2021 alkupuoliskolla. Kompostointi-ilmoitusten tietosisällöstä määrätään yksityiskohtaisesti uudistuvassa jäteasetuksessa, joka julkaistiin lausunnoille vasta kesäkuulla 2021. Tämän vuoksi kehitystyö päästään käynnistämään vasta loppuvuodesta 2021. Kehitystyö siirtyy suurelta osin toteutettavaksi vuoden 2022 aikana kuitenkin siten, että valmius kompostointi-ilmoitusten vastaanottamiseen on 1.1.2023 alkaen kun jätelain ja jätehuoltomääräysten mukainen siirtymäaika umpeutuu.

2) Jätelain ja jätehuoltomääräysten noudattamisen seuranta

Vuoden 2021 toiminnassa on painotettu jätelain ja jätehuoltomääräysten noudattamisen seuranta sako- ja umpikaivolietteisissä. Eryistä huomiota on kiinnitetty niihin vakituisiin asuinkiinteistöihin, joita jätehuoltoviranomainen oli jo aiemmin lähestynyt seurantakirjeellä vuosien 2018 ja 2020 aikana, mutta lietetyhjennyksiä ei edelleenkään tilattu jätelain ja jätehuoltomääräysten edellyttämällä tavalla. Seuranta toteutettiin vuoden 2020 aikana erityisesti Sastamalan, Parkanon ja Pälkäneen alueilla. Seurantatyö kohdentui näiden kuntien alueelle siitä syystä, että näissä kunnissa saostus- ja umpisäiliöiden vuosittaiset tyhjennysmäärät olivat edelleen alhaiset ja/tai kuntien alueella oli jätehuoltoviranomaiselle toimitettujen tietojen mukaan esiintynyt aktiivista tyhjennystoimintaa muiden kuin kunnan lukuun toimivien yrittäjien toimesta. Alkuvuodesta 2021 jätehuoltoviranomainen on käynyt läpi seurannan kohteena olevat kiinteistöt ja tarkistanut, olivatko kiinteistöt tilanneet lietesäiliön tyhjennykset jätelain ja jätehuoltomääräysten edellyttämällä tavalla. Niitä kiinteistöjä, jotka eivät olleet korjanneet toimintaansa kehotuksen mukaisesti, koskeva valvontamääräysasia laitettiin vireille kunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa mahdollista hallintopakkomennettelyä varten. Kiinteistöjä oli yhteensä 563 kpl. Tavoite on toteutunut suunnitellusti.

Vapaa-ajan asuntojen lietesäiliöiden tyhjennysten seuranta on jatkettu Tampereen Aitoniemen alueella, jossa yhteistyötä on tehty kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen kanssa mm. tyhjennystä vaativien säiliöiden kartoittamisessa. Lisäksi Nokian kaupungin alueella sijaitsevien viemäriverkostion ulkopuolisten vakituisten asuntojen lietetyhjennysten seurantaan on valmistauduttu kesän ja alkusyksyn aikana. Nokiassa lietetyhjennysten seurannassa kiinnitetään huomiota järjestettyyn jätteenkuljetukseen liittymisen seurantaan sekä jätehuoltomääräysten mukaisten tyhjennysvälien noudattamiseen.

3) Jätestrategian toimeenpano

Jätehuoltolautakunta hyväksyi syksyllä 2019 toimialueen kuntien yhteisen jätestrategian. Vuoden 2021 aikana on jatkettu strategiassa määriteltyjen toimenpiteiden toteuttamista ja edistämistä yhteistyössä strategiassa määriteltyjen vastuutahojen kanssa. Erityistä huomiota on kiinnitetty sidosryhmäyhteistyön parantamiseen jätestrategiassa määriteltyjen toimenpiteiden osalta. Tavoite on toteutumassa suunnitellusti, vaikka koronavirusepidemia onkin edelleen tuonut rajoituksia sidosryhmäyhteistyön toteuttamiseen. Sidosryhmäyhteistyötä on toteutettu edelleen pääasiassa etäpalaverina Teamsin välityksellä.

Tammikuulla on järjestetty kuntajohtajien vuosittainen info- ja keskustelutilaisuus jätehuollon yhteistoiminnasta. Lisäksi kuntien ja jäteyhtiön edustajien kanssa on käynnistetty vuosittaiset jätehuollon kehittämispalaverit jätehuollon ajankohtaisista asioista. Palaverit keskittyvät tänä vuonna erityisesti jätehuoltomääräysten toimeenpanoon. Aikaisemmista vuosista poiketen kehittämispalaverit järjestetään jokaisen kunnan kanssa erikseen. Tämä työllistää jätehuoltoviranomaista hieman enemmän, mutta samalla pystytään keskittymään paremmin yksittäisten kuntien tilanteeseen ja mahdollisiin ongelmiin jätehuoltomääräysten toimeenpanossa.

Pälkäneen kunnan kanssa on lisäksi järjestetty toukokuussa 2021 lietejätehuoltoa koskeva keskustelutilaisuus. Tilaisuus oli suunnattu kunnan päättäjille ja paikallisille lietekuljetusrytäreille. Tilaisuuden tavoitteena oli kertoa ajankohtaista tietoa lietteistä koskevasta lainsäädännöstä sekä vaihtaa ajatuksia lietekuljetuksista puolin ja toisin.

Sidosryhmäyhteistyötä on edelleen kehitetty vuoden 2021 aikana julkaisemalla säännöllisesti jätehuoltoviranomaisen sähköistä uutiskirjettä tiedonvaihdon parantamiseksi. Loppuvuodesta 2021 on tarkoitus lähettää toimialueen kuntiin yhteistyön kehittämistä koskeva kysely, jolla kartoitetaan kuntien toiveita jätehuoltoviranomaisen ja kuntien välisestä yhteistyöstä.

Kuvaus jätehuoltoviranomaisen perusprosesseista ajalla 1.1.–31.7.2021

Jätehuoltoviranomainen hoitaa kuntien lakisäätiset jätehuollon järjestämisen viranomaistehtävät, jotka on määritelty jätelaissa. Tehtäviin kuuluvat mm. jätetaksasta ja jätehuoltomääräyksistä sekä jätteenkuljetusjärjestelmästä päättäminen, kuntalaisten jätemaksujen maksuunpanosta ja ulosotosta päättäminen sekä jätemaksumuistutusten käsittely. Lisäksi jätehuoltoviranomainen käsittelee jätehuoltomääräysten mukaiset ilmoitusasiat sekä hakemukset jätehuoltomääräyksistä poikkeamiseksi. Jätehuoltoviranomainen myös ylläpitää lakisäätistä jätteenkuljetusrekisteriä ja seuraa aktiivisesti jätelainsäädännön ja kunnallisten jätehuoltomääräysten toteutumista toimialueellaan.

Erilaisia jätelain ja jätehuoltomääräysten mukaisia päätöksiä ja ilmoituksia on tehty 1.1.-31.7.2021 välisenä aikana yhteensä 474 kpl. Kun vuodelle 2021 on asetettu käsittelytavoitteeksi 1 200 ilmoitusta/päätöstä, on tästä toteutunut heinäkuun loppuun mennessä 40 %. Käsittelymäärätavoitetta nostettiin aikaisempien vuosien 900 kappaleesta 1 200 kappaleeseen kompostointi-ilmoitusten vastaanottamisen vuoksi. Lainsäädännön voimaantulon viivästyminen aiheutti kuitenkin sen, ettei kompostointi-ilmoitusten jättämistä koskeva velvoite tullut voimaan kuin vasta heinäkuulla 2021. Lisäksi jätelakiin asetettiin ennakkotiedoista poiketen siirtymäaika kompostointi-ilmoitusten jättämiselle (1.1.2023 alkaen), minkä vuoksi kompostointi-ilmoituksia ei tule käsiteltäväksi vielä vuoden 2021 aikana. Tämän vuoksi jätehuoltoviranomaisessa vireille tulleiden hakemusten ja ilmoitusten käsittelymäärä tulee todennäköisesti jäämään tavoitteestaan.

Hakemusten käsittelylle asetettu käsittelyaikatavoite (14 vrk) on saavutettu ja hakemusten käsittelyajat ovat vakiintuneet noin 11-13 vuorokauteen. 78 % hakemuksista on käsitelty enintään 14 vuorokauden kuluessa ja 99 % enintään 30 vuorokauden kuluessa.

Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle on annettu alkuvuodesta yksi lausunto koskien valitusta jätehuoltoinsinöörin päätöksestä. Valitus koski jätemaksun kohtuullistamista koskevaa hylkäävää päätöstä. Hallinto-oikeus ei ole vielä ratkaissut valitusasiaa.

Jätehuollon sidosryhmäyhteistyötä on toteutettu suunnitellusti koronavirusepidemiasta huolimatta. Jätehuollon yhteistoiminta-alueen kuntien yhteinen informaatio- ja keskustelutilaisuus järjestettiin tammikuussa. Lisäksi kuntien vuosittaiset jätehuollon ajankohtaispalaverit on käynnistetty toukokuussa kuntien ja jäteyhtiön edustajien kanssa. Heinäkuun loppuun mennessä on pidetty kolme yhteistyöpalaveria, mutta loput tilaisuudet on sovittu pidettäväksi vuoden 2021 loppupuoliskolla. Yhteistyöpalavereita koskeva tavoite on siis toteutumassa suunnitellusti. Kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten edustajien kanssa on myös tavattu erillisessä valvojatapaamisessa tammikuulla. Lisäksi kuntajohtajien nimeämä lietejätehuollon kehittämisryhmä on kokoontunut alkuvuoden 2021 aikana kerran.

Vuoden 2021 ensimmäisellä puoliskolla on tehty jätehuoltoon liittymättömien kiinteistöjen seuranta pääosin sekajätteen osalta. Jätehuoltoviranomainen on saanut Pirkanmaan Jätehuolto Oy:ltä ilmoituksia toimialueella sijaitsevista sekajätehuoltoon liittymättömistä vakituisista sekä vapaa-ajan asuinkiinteistöistä. Liittymisvelvollisuutta koskien on lähetetty 94 seurantakirjettä. Syksyn aikana jätehuoltoviranomainen seuraa, ovatko kyseiset kiinteistöt liittyneet jätehuoltoon tai hakeneet poikkeamista jätehuoltomääräyksistä jätehuoltoviranomaiselta. Mikäli liittymistä ei tapahdu, jätehuoltoviranomainen siirtää asian ko. kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen käsiteltäväksi. Seuranta jatketään syksyn aikana. Lisäksi loppuvuodesta 2021 on tarkoitus saattaa loppuun edellisvuonna käynnistetty seurantatyö niiden kiinteistöjen osalta, jotka on aiemmin vapautettu jätehuoltovelvoitteista kunnissa tehdyillä, toistaiseksi voimassa olevilla päätöksillä.

Muiden jätelajien osalta seuranta ei ole vielä käynnistetty jätehuoltoviranomaisessa. Ensimmäinen jätehuoltomääräysten mukainen siirtymäaika biojätteen sekä pienmetallin ja lasipakkausten erillis-keräyksen järjestämiseen vähintään 5 asuinhuoneiston kiinteistöillä Tampereella umpeutuu 1.9.2021. Pirkanmaan Jätehuolto Oy on tiedottanut veloitteesta noin 390 kiinteistöä, joilta asianmukaiset jäteasiat edelleen puuttuvat. Kiinteistöjä tiedotetaan veloitteesta vielä uudelleen syksyn 2021 aikana, mutta mikäli kiinteistöt eivät edelleenkään täytä erilliskeräysveloitteita, asia siirtyy jätehuoltoviranomaisen seurantaprosesseihin. Jätehuoltoviranomainen lähestyy näitä kiinteistöjä seurantakirjeellä vuoden 2021 lopulla.

Vuoden 2021 tavoitteena oli 700 seurantakirjeen lähettäminen kiinteistöille. Heinäkuun loppuun mennessä uusia seurantakirjeitä jätelain ja jätehuoltomääräysten noudattamiseen on lähetetty 94 kpl. Näiden ohella yhteensä 563 kiinteistöä koskevaa aikaisempaa lieteseuranta-asiaa valmisteltiin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle hallintopakkomenettelyn käynnistämistä varten. Tämä työllisti jätehuoltoviranomaista alkuvuodesta, minkä vuoksi uusien seurantakirjeiden lähettäminen on ollut vähäisempää. Tilanne tulee kuitenkin tasaantumaan vuoden 2021 lopulla mm. erilliskeräysveloitteiden noudattamisen seurannan sekä Nokian lieteseurannan käynnistymisen myötä.

Jätehuoltolautakunnan toimintaa kuvaavat mittarit on esitetty alla olevassa taulukossa.

Toiminnan mittarit	TP	TP	TAE	Toteuma
	2019	2020	2021	31.7.2021
Tehtyjen päätösten ja ilmoitusten määrä, kpl	1154	901	1 200	474
Jätehuollon kehittämispalaverit yhteistoiminta-alueella, kpl	17	17	17	3
Jättemaksumuistutusten käsittelypäivien keskiarvo	15	11	14	11
Jätehuoltomääräysten poikkeushakemusten käsittelypäivien keskiarvo	14	11	14	13
Seurantakirjeiden määrä, kpl	209	1 110	700	94

Taulukko 1. Jätehuoltoviranomaisen toimintaa ja tavoitteita kuvaavat mittarit

Talous

Jätehuoltolautakunnan talousarvion toteutuminen 31.7.2021 mennessä on esitetty taulukossa 2. Alueellisen jätehuoltolautakunnan alaisen henkilökunnan toiminnan kulut muodostuvat lautakunnan työntekijöiden palkkakuluista ja sosiaalimenoista, palvelujen ostoista, vuokratuloista sekä aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostoista. Jätehuoltolautakunnan kuluihin kirjataan myös lautakunnan kokousten kulut, Tampereen kaupungin päätösvalmisteluyksikön kuluja sekä lautakunnan toiminnan tiedottamisesta syntyvät kulut.

Jätelainsäädännön mukaisesti jätehuoltoviranomaisen toiminnan kustannukset katetaan kokonaisuudessaan jätemaksutuloilla, joten jätehuoltolautakunnan toiminnan nettovaikutus Tampereen kaupungin talouteen on 0 euroa. Jätehuoltolautakunnan toiminnan kustannukset peritään osana kuntalaisten jätemaksun perusmaksuosuutta. Tampereen kaupunki laskuttaa lautakunnan toiminnasta aiheutuneet kustannukset Pirkanmaan Jätehuolto Oy:ltä pääsääntöisesti kuukausittain.

Jätehuoltolautakunnan budjetti tulee tämänhetkisen ennusteen mukaan toteutumaan suunnitellusti. Henkilöstökulut toteutuvat arvioitua suurempina, mutta vastaavasti palvelujen ostoista ja vuokratuloista tulevat säästöt pitävät toimintamenot kokonaisuudessaan talousarvion mukaisena eli 417 000 €.

Heinäkuu 2021	Tot. 2020	Tot. 2021	TA 2021	ENNUSTE
	1-7	1-7		2021
	* 1.000	* 1.000	* 1000	2021
Toimintatuotot	171	193	415	417
Muut toimintatuotot	171	193	415	417
Toimintakulut	-171	-232	-415	-417
Henkilöstökulut	-139	-174	-294	-310
Palkat ja palkkiot	-115	-142	-243	-256
Henkilösivukulut	-24	-32	-51	-54
Eläkekulut	-20	-26	-43	-44
Muut henkilösivukulut	-4	-6	-8	-10
Palvelujen ostot	-12	-35	-71	-60
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2	-3	-2	-3
Vuokratulot	-11	-9	-20	-16
Jätehuoltolautakunnan kulut (kp 113132, sis.til 26299)	-7	-11	-28	-28
TOIMINTAKATE	0	-39	0	0
VUOSIKATE	0	-39	0	0
TILIKAUDEN TULOS	0	-39	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	0	-39	0	0

Taulukko 2.
Jätehuoltoviranomaisen talouden toteuma heinäkuun lopulla
sekä ennuste koko vuoden toteumasta